

A Fővárosi Ítéltábla dr. Kummer Ákos ügyvéd (fél címe 2) által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek, dr. Szemes Tamás ügyvéd (fél címe 1) által képviselt alperes neve(alperes címe) alperes ellen, személyiségi jog megsértése miatt indított perében, a Budapest Környéki Törvényszék 2013. november 19. napján meghozott, 10.P.24.066/2013/4. számú ítélete ellen az alperes részéről 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és azt állapítja meg, hogy az alperes a kiadásában megjelenő ... című hetilap ...-i számának címlapján a „...” című cikkében annak valótlan állításával, hogy a felperes (felperes neve) várandósan félmeztelenül fotózkodott, megsértette a felperes jóhírnévhez, valamint becsület védelméhez fűződő személyiségi jogát.

Kötelezi az alperest, hogy a ... című hetilapban az ítélet jogerőre emelkedését követően megjelenő lapszám címlapján tegye közzé a jogsértést megállapító rendelkezést és egyben fejezze ki sajnálkozását az elkövetett jogsértésért.

Ezt meghaladóan a jogsértés megállapítására és elégtétel adására irányuló keresetet elutasítja.

Az alperest arra kötelezi, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra 36.000 (Harminchatezer) forint kereseti illetéket fizessen meg.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest és az alperest, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra személyenként fizessenek meg 24.000-24.000 (Huszonnégyezer-Huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Ezt meghaladóan a peres felek a fellebbezési költségeiket maguk kötelesek viselni.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes a kiadásában megjelenő ... című hetilap évfolyam szám (....) címlapján a „...” című cikkében valótlanul állította, hogy „a ... (jelen per felperese) csacsogó, várandósan félmeztelenül fotózkodó nőnemű tagja” szöveg közzétételével megsértette a felperes jóhírnévhez, valamint becsülethez és emberi méltósághoz fűződő jogát.

Eltiltotta az alperest a jövőbeni jogsértéstől.

Kötelezte az alperest, hogy a ... című hetilapban, az ítélet jogerőre emelkedését követően megjelenő lapszáma címlapján jelentesse meg a következő (elégtétel-adási) nyilatkozatot:

„A Budapest Környéki Törvényszék megállapította, hogy a alperes nevémséértette felperes nevéjőhírnévhez fűződő jogát azzal, hogy a ... -én megjelent lapszámban a „...” című, a címlapon megjelent cikkében valótlánul állította, hogy felperes nevékorábban félmeztelenül fotózkodott. Ehhez képest a valóság az, hogy ...ról nem készültek félmeztelen fényképek, nem fotózkodott ilyen módon.

A Budapest Környéki Törvényszék továbbá megállapította, hogy a alperes nevémséértette felperes nevébecsületéhez és emberi méltóságához fűződő jogát azáltal, hogy a ... -i ... lapszámban a „...” címmel a címlapon megjelent cikkében, illetve a ... -i ... lapszámban közzétett helyreigazító közleményében ...t a ... nőnemű tagjának nevezte.”

Kötelezte az alperest az ítélet jogerőre emelkedését követő 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300.000 forintot, és ennek 2012. november 16. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát, valamint 15.000 + áfa perköltséget.

Kötelezte az alperest, hogy a Magyar Állam javára külön felhívásra fizessen meg 18.000 forint kereseti illetéket.

Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 76. §-át, 78. § (1), (2) bekezdéseit, 84. § (1) bekezdésének a) és e) pontjait, 339. § (1) bekezdését, valamint a 32/1992. (VI. 1.) AB határozatot.

Utalt arra, hogy jogerős sajtó-helyreigazítási keresetet elbíráló ítélet állt rendelkezésre abban tekintetben, hogy a felperest várandósan és félmeztelenül ábrázoló fotó megjelenésével kapcsolatos közlés valótlán. Ebből kiindulva a jelen perben előterjesztett jóhírnév sértéssel kapcsolatos keresetrész jogalapját helyesnek minősítette.

Megállapította, hogy az „... nőnemű tagja” kitétel a valóságnak megfelel, de a szókapcsolat használata sértő. A megfogalmazás tényszerű ugyan, de a szokásos kommunikációban nem használatos; a köznyelvben a nőneműként azonosítás sokkal inkább az állatvilág egyedeire használatos. Ebből arra következtetett, hogy az alperes a felperest az állatokhoz hasonlította. Az alperesi lap az elrendelt helyreigazítás közzétekor két ízben is megismételte a meghatározást, mellyel további jogsérelmet okozott a felperes számára. A felperes közszereplőnek minősül, de az alperes ilyen megnyilvánulását nem köteles tűrni, különös tekintettel arra, hogy a konzervatív értékrend mentén politizál.

Az elsőfokú bíróság az alperesi jogsértés megállapítása miatt, alaposnak ítélte a nem vagyoni kártérítési igényre való jogosultságot is. A jogsértést olyan súlyúnak minősítette, amely alapján a felperes nem vagyoni kártérítési igénye a keresetben foglaltak szerint megítélhető, mert az összecszerűségében nem volt eltűzlott.

A perköltség viseléséről a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, melyben kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, de abból téves következtetéseket vont le.

Az elsőfokú eljárás alkalmával sem vitatta, hogy a félmeztelen fotózkodással kapcsolatos közlése nem felel a valós tényeknek. Ez az állítás azonban a felperes emberi méltóságát, és jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát nem sérthette. A felperes nem bizonyította a per során azt, hogy ez az állítás a

társadalmi megítélésében tényleges negatív változásokat eredményezett.

A felperesnek egy házaspár nőnemű tagjaként való feltüntetése, a valóságnak teljes mértékben megfelelő tartalmú közlés. Az elsőfokú határozat azonban azt tartalmazza, mintha ez a közlésrész valótlan lenne. Nem derül ki ezért a határozatból az, hogy az elsőfokú bíróság ezt az állítást valós ténynek fogadta el vagy sem. Téves az elsőfokú bíróság álláspontja abban, hogy a „nőnemű” kitétel arra utal, miszerint az alperes a felperest állatvilág egyedeihez hasonlította. Az állatvilágban a nőnemű egyedeket nősténynek szokás nevezni, ezt a fogalmat azonban egyáltalán nem használta. Az általa ténylegesen használt megjelölés a felperesre nézve nem lehet sértő, vagy megalázó, ezért fokozott súllyal nem lehetett értékelni azt sem, hogy a helyreigazító közleményben is ezt alkalmazta.

Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság úgy kötelezte az alperest nem vagyoni kártérítés megfizetésére, hogy a felperes semmifajta bizonyítást nem ajánlott fel a hátrányai igazolására. A korábban hatályos Ptk. és a bírói gyakorlat a kártérítés általános szabályainak alkalmazását írta elő a nem vagyoni kártérítés megítélésre is, ezért az ezzel kapcsolatos ítéleti rész megalapozatlan, mivel az elsőfokú bíróság a perben semmiféle tényleges hátrány igazolását nem várta el a felperestől.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

Megítélése szerint az elsőfokú bíróság a tényállást teljes körűen feltárta, és a bizonyítékokból okszerű következtetést levonva hozta meg határozatát. Hangsúlyozta, hogy az alperes nem csak azt állította róla, hogy félmeztelenül fotózkodott, hanem azt is, hogy mindezt várandósan tette. Egy nőt olyan valótlan állítással illetni, mely szerint áldott állapotban félaktok készülnek róla, a közvélemény szemében kifejezetten visszatetsző, és súlyos ellenérzéseket kiváltó körülmény. Az ilyen mérvű valótlanosság állítása alkalmas az érintett közvélemény előtti megítélésének hátrányos megváltoztatására, ennek következménye pedig a nem vagyoni kártérítési fizetési kötelezettség. A jelenlegi bírói gyakorlat szerint ennek helye van akkor is, hogy ha a sérelmet szenvedett fél külön bizonyítást nem ajánl fel.

Az a körülmény, hogy az alperes - nem is egy alkalommal - nőneműnek titulálta, olyan jogsértés, amely mellőzhetetlenné teszi a személyiségi jogsértés megállapítását és szankcióinak alkalmazását. Helyes volt az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása, amikor a sértő jelleget abban tárta fel, hogy az alperes lényegében az állatokhoz hasonlította. A nőnemű kitételet a kulturált társadalmi érintkezés során emberekre nem szokták használni. A hímnemű és nőnemű megkülönböztetés az állatvilágban használatos, az emberi érintkezés során azonban nem. Embereket állatokra használatos kifejezésekkel illetni nyilvánvalóan sértő közlés, melynek eredményeként az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg az alperes terhére az emberi méltóság és a becsületsértő közlések tényét.

A bírói gyakorlat hosszú ideje bizonyos súlyú és intenzitású jogsértések esetén köztudomású tényként értékeli azt, hogy az érintettnek nem vagyoni kártérítéssel kompenzálható hátránya keletkezik.

Az alperesi fellebbezés részben alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakkal csak részben értett egyet, ezért határozatát a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

A jogvita elbírálásának szempontjából irányadó Ptk. 76. §-a szerint, a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen - egyebek mellett - a becsület megsértése.

A Ptk. 78. § (1) bekezdése alapján, a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a

jóhírnév védelmére is.

A (2) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

Egyetértett az elsőfokú bíróság állásfoglalásával azzal kapcsolatban, hogy a már sajtó-helyreigazítással is érintett félmeztelen fotózkodással kapcsolatos közlés valótlan tartalmú. Ennyiben a jogalapot az alperes sem vitatta. Ez a közlés valótlan tartalmán túlmenően sértő is, és a felperes társadalmi megítélését is nagyban befolyásolja. A közéletben politikusként tevékenykedő közismert személyek esetén egyáltalán nem általános jelenség az, hogy egy várandós anya félmeztelenül mutatkozzon a nyilvánosság előtt. Az általános társadalmi közmegítélés az ilyen jellegű magatartást összeegyeztethetetlennek tartja egy parlamenti képviselő életvitelével. Ennek alapján megállapítható, hogy a közlés valótlanlansága mellett sértő jellegű is, és a felperes közmegítélését hátrányosan érinti. Erre alapozva az elsőfokú bíróság helyesen következtetett arra, hogy a közlés sérti a felperes jóhírnévhez és becsülethez fűződő személyiségi jogait.

A másodfokú bíróság nem osztotta az elsőfokú bíróságnak a „házaspár nőnemű tagja” közléssel kapcsolatos szövegértelmezését és okfejtését. Helytelen volt az az etimológiai magyarázat, mely szerint a „nőnemű” fogalom az állatvilág egyedeinek ivar szerinti meghatározására szolgál. A megfelelő besorolás szerint az embernél a férfi és nő, az állatvilágban pedig a hím és nőtény megkülönböztetés ismeretes. Nők esetén a nőnemű meghatározás a valósággal teljesen egyező tartalmú elhatárolás, amennyiben az a férfival szembeni meghatározást jelent. Ebből következően egy házaspár – semlegesebb megjelöléssel – nő, vagy – udvarias megfogalmazással – hölgy tagjával kapcsolatosan, nőnemű tagot említeni valótlan, sértő, vagy megalázó tartalmat egyáltalában nem hordoz. A köznapie érintkezésben az alperes által jelezni kívánt megkülönböztetésre valóban a „házaspár hölgy tagja” nyelvtani fordulat alkalmazása indokolt. Mindebből következően a „nőnemű tagja” megfogalmazás sokkal inkább modortalanságra és udvariatlanságra vall. Az illem szabályainak megsértését a jog nem szankcionálja, ezért a felperes személyiségi jog megsértésével kapcsolatos igényei nem voltak alaposak. Ennek alapján a másodfokú bíróság ebben a vonatkozásban jogsértő tartalmat nem állapított meg, és a felperes keresetét elutasította.

A Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) és c) pontjai szerinti jogsértés megállapítására és elégtétel adására kizárólag a fotózással kapcsolatos közlés miatt kerülhetett sor, ezért ebben a tekintetben az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást. Az elégtétel adás tartalmát a másodfokú bíróság a megváltoztatott ítélet eredményeként a megállapított jogsértéshez igazította, és a jogsértést megállapító ítéleti rendelkezés közzétételét és a sajnálkozás kifejezését rendelte el.

Helyes a jogsértés megállapításának eredményeként az alperes nem vagyoni kártérítésre kötelezése is a Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja, 339. § (1) bekezdése és 355. § (1) (4) bekezdései szerint. A felperesi bizonyítás hiánya nem eredményezhette a nem vagyoni kártérítésre vonatkozó keresetrész elutasítását, mivel a bírói gyakorlat bizonyos összegű nem vagyoni kártérítések esetén a személyiségi jogában sértett személy részéről nem vár el bizonyítást. Ennek indoka az, hogy minden személyiségi jogsértés köztudomásúan közvetlen lelki sérelemmel, teherteretellel jár, melynek kompenzálására a nem vagyoni kártérítés jogintézménye szolgál.

A felperes által követelt nem vagyoni kártérítés összege a hasonló jellegű ügyekben alkalmazott nem vagyoni kártérítési összegeket nem haladta meg, függetlenül attól, hogy a másodfokú bíróság csak az egyik közlést minősítette jogsértőnek. Az elsőfokú bíróság által megítélt nem vagyoni kártérítéssel kapcsolatos döntés ezért helytálló.

Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg az alperest terhelő illeték összegét, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú határozatot ebben a részében is megváltoztatta, az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdésének b) pontjára figyelemmel.

A másodfokú eljárásban a pernyertesség-pervesztesség arányát a másodfokú bíróság egyenlőnek ítélte, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján úgy határozott, hogy a felek a költségeiket a másodfokú eljárásban maguk viseljék.

Szintén egyenlő arányban kötelezte a feleket a le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésében foglaltak alapján.

Budapest, 2014. december 2.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

. Kisbán Tamás s.k.. Hercsik Zita s.k.
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő